

Tekoälyn ja teknologian kehitys laittavat yritysten osaamistarpeita uusiksi vauhdilla

Tuore tutkimus osoittaa, että tekoälyn hyödyntäminen arjen työtehtävissä on tulevaisuudessa yhä kriittisempi taito. Samalla luovan ja kriittisen ajattelun merkitys korostuu.

Tekoälyn ja teknologian kehitys on merkittävin tekijä, joka vaikuttaa suomalaisyritysten liiketoimintaan seuraavien 5–10 vuoden aikana, kertoo Helsinki Business Collegen teettämä tuore tutkimus.

Se laittaa myös yritysten osaamistarpeita uusiksi. Ihmistä tarvitaan paitsi käyttämään tekoälyä myös esimerkiksi ajattelemaan luovasti ja kriittisesti.

Tutkimuksessa kerättiin näkemyksiä suomalaisyritysten tulevaisuuden osaamistarpeita, ja siihen vastasi 492 henkilöä liiketoiminnan päättäjätasolta. Tulokset julkaistiin *Osaamisella kasvua – ratkaisut luodaan yhdessä* -tapahtumassa Helsingin kaupungintalolla 2.12.2025.

Näin teknologinen kehitys vaikuttaa työelämään

Tekoäly hoitaa suorittavan tason töitä, kuten kirjanpitoa, asiakirjojen tulkintaa ja asiakaspalvelua. Lisäksi tekoäly vaikuttaa liiketoimintamalleihin, sillä se tukee tuotekehitystä, markkinointia ja hinnoittelua, mikä mahdollistaa kansainvälistymisen uudella tavalla. Se taas voi kiristää globaalia kilpailua, vastanneet arvelevat.

Organisaatioissa on huomioitava myös se, että kehittyvän teknologian ja tekoälyn myötä tietosuojariskit kasvavat, luova ajattelu on vaarassa kadota ja kohtaamiset vähenevät. Lisäksi huomio on kiinnitettävä datan omistajuuteen, IPR-näkökulmiin, kyberturvallisuuteen sekä vastuulliseen tekoälykehitykseen.

Tekoäly muuttaa yritysten osaamistarpeita

Tekoälyn ja teknologian kehitys vaikuttaa merkittävästi yritysten osaamistarpeisiin sekä työnkuviin. Tulevaisuudessa tekoälyosaaminen kuuluu työelämän perusasioihin: ihmisten on ymmärrettävä tekoälyä ja osattava käyttää ja soveltaa omalla alalla käytössä olevia tekoälyjärjestelmiä.

Tutkimukseen vastanneet kertovat, että yrityksissä tarvitaan tulevaisuudessa osaamista myös kielimallien ohjaamisesta, tekoälyagenttien hyödyntämisestä sekä ohjelmointi-, automaatio- ja robotiikkaosaamista. Samalla tarvitaan ajanmukaista osaamista tietoturvasta ja -suojasta sekä uuteen teknologiaan liittyvästä sääntelystä ja datan käsittelystä.

Ihmistä tarvitaan edelleen hoitamaan niitä tehtäviä, joihin tekoäly ei pysty: ajattelemaan luovasti, strategisesti ja kriittisesti sekä hoitamaan kaupallistamista ja johtamaan ihmislähtöisesti. Kun suurin osa rutiinitehtävistä siirtyy ihmisten työpöydiltä tekoälylle, on myös prosesseja ja työnjakoa mietittävä uusiksi.

Vertais- ja yhteisoppiminen toimivat

Tutkimustulosten esittelyn jälkeen tapahtumaan osallistuneet jakautuivat pienryhmiin pohtimaan tutkimuksen tuloksia ja muun muassa sitä, millaista koulutusta organisaatioissa tarvitaan, jotta osaamistarpeeseen voidaan vastata.

Esille nousi huoli siitä, että tekoälykoulutuksissa pitäydytään turhan abstraktilla tasolla.

”Koulutuksen tulisi lähteä perusasioista”, eräässä pienryhmässä todettiin.

Tarvetta koettiin myös ala- ja tehtäväkohtaisille tekoälykoulutuksille. Kannatusta saivat tekoälypäivät sekä lyhyet koulutukset yhdestä, selkeästä osa-alueesta. Myös prosessimaiset, modulaariset ja vaiheittaiset koulutusmallit herättivät kiinnostusta.

Vertaisoppimista pidettiin toimivana tapana kannustaa ihmisiä kokeilemaan tekoälyn käyttöä työarjessa.

”Kun ihminen ymmärtää, millaista konkreettista hyötyä uusi teknologia voi työarkeen tarjota, motivoi sen käyttöönotto uudella tavalla”, eräs osallistuja sanoi.

Myös tiimioppiminen koettiin hyväksi tavaksi opiskella tekoälyn käyttöä.

Ryhmissä muistutettiin myös, että tekoälyä voi hyödyntää kestävästi esimerkiksi osana vihreää siirtymää ja kestäväen kehityksen tavoitteita. Eettisyyttä ja vastuullisuutta ei pidä unohtaa myöskään tekoälyä käytettäessä: tarvitaan tekoälylukutaitoa ja tekoälyn tietoturvallista käyttöä.

Työnantajan luotava rakenteet oppimiselle

Pienryhmissä todettiin, että uuden teknologian ja tekoälyn opiskelusta on vastuunsa niin yksilöllä, työnantajalla kuin oppilaitoksillakin.

Yksilön on oltava vastaanottavainen ja valmis kokeilemaan uusia työkaluja – ja myös uskaltaa epäonnistua.

”Tulevaisuudessa vaaditaan luovuutta ja kykyä soveltaa tekoälyä juuri omassa työssä”, ryhmissä muistutettiin.

Työnantajan roolina pidettiin sen varmistamista, että organisaatiossa on riittävästi tarvittavaa osaamista. Lisäksi työnantajan on luotava rakenteet oppimiselle ja huolehdittava, että esimerkiksi työkalut, lisenssit ja käyttöympäristöt ovat kunnossa. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että oppiminen mahdollistetaan työajalla.

Oppilaitosten on otettava tekoäly läpileikkaavaksi teemaksi opetukseen, ryhmissä todettiin. Järjestelmien ja tietoturvan on oltava ajantasaisia. Ryhmissä toivottiin, että panoksia laitettaisiin tulevaisuudessa työelämälähtöisiin tarpeisiin, kuten meta- ja työelämätaitojen opettamiseen. Sellaisia ovat esimerkiksi kriittinen ajattelu, tietoisuustaidot, resilienssi ja kokeilukulttuuriin kannustaminen.

Infoboksi

Tällaisia uusia osaamistarpeita tekoälyn ja teknologian kehitys synnyttää

- Taito käyttää, ohjata, tarkistaa ja sovittaa tekoälytyökaluja omiin tehtäviin
- Kyky miettiä prosessit ja työnjako uusiksi tekoälyn ja automaation näkökulmasta
- Ymmärrys mihin tekoälystä voi olla hyötyä ja mihin sitä ei kannata käyttää
- Ajanmukainen osaaminen tietoturvasta ja tietosuojasta
- Sääntelyn ymmärrys ja kykyä seurata sen muutoksia ja vaikutuksia oman organisaation toimintaan
- Datan käsittely ja tiedon soveltamisen osaaminen

- Kielimallien ohjaaminen ja tekoälyagenttien hyödyntäminen
- Ohjelmointi-, automaatio- ja robotiikkaosaaminen
- Oman alan käytössä olevien järjestelmien tuntemus

Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä loka-marraskuussa 2025 yhteistyössä Fountain Parkin kanssa, ja siihen vastasi yhteensä 492 henkilöä eri liiketoiminnan päättäjätasolta. Tulokset julkaistiin Osaamisella kasvua – ratkaisut luodaan yhdessä -tapahtumassa Helsingin kaupungintalolla 2.12.2025. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä Business College Helsingin, Haaga-Helian ammattikorkeakoulun, Helsingin työllisyyspalveluiden ja Helsingin seudun kauppakamarin kanssa. Tapahtumaan osallistui noin 120 eri liiketoiminnan osa-alueilta olevaa päättävää henkilöä, ja verkkoaiivoriin tuloksia jatkojalostettiin yhteiskehittelytyöpajoissa. Tapahtuma järjestettiin osana #BusinessPasila-kehityshanketta, joka edistää yritysten kasvua ja työelämän uudistumista yhteistyössä koulutustoimijoiden ja elinkeinoelämän kanssa.